

**UNIVERSITETET I OSLO
DET HUMANISTISKE FAKULTET**

**Hjemmeeksamen/heimeeksamen i
LING1111 – Fonetikk og fonologi 1**

Vår 2009

**Utleveres: Mandag 11.mai kl. 13
Innleveres: Torsdag 14.mai innen kl.15 på ekspedosjonskontoret i 1.et.
Henrik Wergelands hus**

Oppgavesettet er på 7 sider, forsiden medregnet.
Oppgavesettet er på 7 sider medrekna framsida.

Sensur: 9.juni

Bokmål

Eksamensoppgaven består av to deler. Begge delene skal besvares.

Del 1

Ordlisten nedenfor er fra det nordamerikanske språket *nehiyaw* i fonetisk transkripsjon.

mi:gowa:hp	tipi, indianertelt
pe:jagosa:p	elleve
jijigidzihʃa:n	en finger på hånden din
ospwa:gan	pipe
mista:biskihkoma:n	machete, kniv med stort blad
iskwe:w	kvinne
mida:daht	ti
kohko:s	gris
pimihka:n	pemmikan
abidzihʃip	krikkand
askibahkwe:siɡan	mel
siɡa:k	skunk, stinkdyr
sa:bomin	stikkelsbær
ʃaɡe:k	sothøne
te:bagoɦp	syv
saskahtʃa:w	jorden tiner
pi:ɡiskwa:dəm	hun snakker om det
iskode:waboʃ	brennevin
odziwa:mihtowak	de er søskenbarn
abidzihʃibak	krikkender
tahka:ja:w	det er kjølig ute
abistʃadziɦkos	prærieantilope
ʃaɡe:ɡak	sothøner
ostima:w	svigerdatter
iskode:wida:ba:n	tog
ka:ɡwajiwat	vase laget av never
abodasagijak	russere
pe:ʃak	én
pi:wa:bisk	metall
me:ɡwatʃ	i mellomtiden
kahkominaga:k	pepper
me:dawa:ɡan	leketøy

midʒihtʃigom	vorte
maskisin	mokkasin, sko
iʃigobiwibi:sim	november
se:siba:skwat	sukker
ta:bagwan	snare
anohtʃ	i dag
pagwadastim	mustang, villhest

Se nøye på fonene [p b t d tʃ dʒ k g] i ordene ovenfor.

Svar på disse fire spørsmålene:

1. Er de ustemte og de stemte konsonantene i settet [p b t d tʃ dʒ k g] i komplementær eller kontrastiv distribusjon? Grunngi svaret ditt.
2. Dersom svaret ditt på spørsmål 1 er "komplementær distribusjon", så skriv regelen eller reglene som uttrykker distribusjonen av [p b t d tʃ dʒ k g]. Dersom svaret ditt er "kontrastiv distribusjon", så sett opp en liste over de omgivelsene som vi finner kontrasten i. Forklar analysen din.
3. De ufullstendige ordene under er også fra språket nehiyaw. Skriv ordene på nytt slik at du fyller tomrommet med en av fonene i parentes. Grunngi avgjørelsen din.

Nehiyaw

_ise:bisim	(k/g)	januar
mi_isowibisim	(k/g)	februar
nis_ibisim	(k/g)	mars
mo:swa_	(k/g)	elger
_i:baj	(tʃ/dʒ)	spøkelse
o_e:bihk	(tʃ/dʒ)	rot
oh_i:win	(tʃ/dʒ)	opprinnelse
namawihka:_	(tʃ/dʒ)	aldri
_asama:n	(t/d)	skittflekk
a_im	(t/d)	hund
ni:s_anaw	(t/d)	tyve
_ojawe:sis	(p/b)	ett år gammel bever
o_osiw	(p/b)	passasjer
mis_on	(p/b)	det snør
ki:gise:_	(p/b)	morgen

4. Sett opp fonemsystemet i nehiyaw på grunnlag av ordlistene i denne oppgaven. Prøv å kommentere systemet.

Del 2

Eksemplene nedenfor er fra språket *zoque*, et språk i Mexico.

pama	klær	mbama	mine klær
tatah	far	ndatah	min far
kwarto	rom	ŋgwarto	mitt rom
plato	tallerken	mblato	min tallerken
trama	felle	ndrama	min felle
disko	grammofonplate	ndisko	min grammofonplate
gaju	hane	ŋgaju	min hane
tʃoʔngoja	kanin	ɲdʒoʔngoja	min kanin
tsima	pipe	ndzima	min pipe
sak	bønner	sak	mine bønner
faha	belte	faha	mitt belte
ʃapun	såpe	ʃapun	min såpe

Med utgangspunkt i eksemplene ovenfor svar på følgende spørsmål:

1. Hvilken effekt har nasalprefikset på den initiale obstruenten i stammen?
2. Hvilken effekt har en stammeinitial frikativ på nasalprefigering?
3. Hvilken effekt har initiale obstruenter som ikke er frikativer, på nasalprefikset?
4. Formaliser prosessene ved hjelp av regler.

Nynorsk

Eksamensoppgåva består av to delar. Begge delane skal svarast på.

Del 1

Ordlista nedanfor er frå det nordamerikanske språket *nehiyaw* i fonetisk transkripsjon.

mi:gowa:hp	tipi, indianartelt
pe:jagosa:p	elleve
jijigidzihtʃa:n	ein finger på handa di
ospwa:gan	pipe
mista:biskihkoma:n	machete, kniv med stort blad
iskwe:w	kvinne
mida:daht	ti
kohko:s	gris
pimihka:n	pemmikan
abisidziʃip	krikkand
askibahkwe:sigan	mjøl
sigɑ:k	skunk, stinkdyr
sa:bomin	stikkelsbær
tʃage:k	sothøne
te:bagohp	sjū
saskahtʃa:w	jorda tinar
pi:giskwa:dam	ho snakkar om det
iskode:waboʃ	brennevin
odziwa:mihtowak	dei er syskenborn
abisidziʃibak	krikkender
tahka:ja:w	det er kjølig ute
abistʃadzihkos	prærieantilope
tʃage:gak	sothøner
ostima:w	verdotter
iskode:wida:ba:n	tog
ka:gwajiwat	vase laga av never
abodasagijak	russarar
pe:ʃak	éin
pi:wa:bisk	metall
me:gwatʃ	i mellomtida
kahkominaga:k	pepper
me:dawa:gan	leikety

midʒihtʃigom	vorte
maskisin	mokkasin, sko
iʃigobiwibi:sim	november
se:siba:skwat	sukker
ta:bagwan	snare
anohtʃ	i dag
pagwadastim	mustang, villhest

Sjå nøye på fonane [p b t d tʃ dʒ k g] i orda ovanfor.

Svar på desse fire spørsmåla:

1. Er dei klanglause og dei klangføre konsonantane i settet [p b t d tʃ dʒ k g] i komplementær eller kontrastiv distribusjon? Grunnge svaret ditt.
2. Dersom svaret ditt på spørsmål 1 er "komplementær distribusjon", så skriv regelen eller reglane som uttrykkjer distribusjonen av [p b t d tʃ dʒ k g]. Dersom svaret ditt er "kontrastiv distribusjon", så set opp ei liste over dei omgjevnadene som vi finn kontrasten i. Forklar analysen din.
3. Dei ufullstendige orda under er au frå språket nehiyaw. Skriv orda på nytt slik at du fyller tomromet med ein av fonene i parentes. Grunnge avgjerda di.

Nehiyaw

_ise:bisim	(k/g)	januar
mi_isowibisim	(k/g)	februar
nis_ibisim	(k/g)	mars
mo:swa_	(k/g)	elger
_i:baj	(tʃ/dʒ)	spøkelse
o_e:bihk	(tʃ/dʒ)	rot
oh_i:win	(tʃ/dʒ)	opprinnelse
namawihka:_	(tʃ/dʒ)	aldri
_asama:n	(t/d)	skittflekk
a_im	(t/d)	hund
ni:s_anaw	(t/d)	tyve
_ojawe:sis	(p/b)	ett år gammel bever
o_osiw	(p/b)	passasjer
mis_on	(p/b)	det snør
ki:gise:_	(p/b)	morgen

4. Set opp fonemsystemet i nehiyaw på grunnlag av ordlistene i denne oppgåva. Prøv å kommentere systemet.

Del 2

Eksempla nedanfor er frå språket *zoque*, eit språk i Mexico.

pama	klede	mbama	mine klede
tatah	far	ndatah	min far
kwarto	rom	ŋgwarto	mitt rom
plato	tallerken	mblato	min tallerken
trama	felle	ndrama	mi felle
disko	grammofonplate	ndisko	mi grammofonplate
gaju	hane	ŋgaju	min hane
tʃoʔngoja	kanin	ɲdʒoʔngoja	min kanin
tsima	pipe	ndzima	mi pipe
sɬk	bønner	sɬk	mine bønner
faha	belte	faha	mitt belte
ʃapun	såpe	ʃapun	mi såpe

Med utgangspunkt i eksempla ovanfor svar på følgjande spørsmål:

1. Kva for effekt har nasalprefikset på den initiale obstruenten i stammen?
2. Kva for effekt har ein stammeinitial frikativ på nasalprefigering?
3. Kva for effekt har initiale obstruentar som ikkje er frikativar, på nasalprefikset?
4. Formaliser prosessane ved hjelp av reglar.